

MEERBOMENNU¹

EEN MILJOEN EXTRA BOMEN

IN 2021/2022

OVER DE ACTIE

Grootschalige actie nodig voor de toekomst

De ecologische crisis waar we in verkeren vereist een urgente, grootschalige en gezamenlijk uitgevoerde actie. Daarom slaan Stichting MEERGroen, Caring Farmers en Urgenda de handen ineen om komende winter minimaal 1 miljoen bomen gratis weg te geven. Bomen planten is dé oplossing om klimaatverandering te vertragen, de biodiversiteit te herstellen én om burgers een positief handelingsperspectief te bieden.

Verplant een boom

Bomen planten is de goedkoopste maatregel om CO2 vast te leggen, zeker als je gebruik maakt van de gratis kracht van de natuur. De natuur produceert ieder jaar een overdaad aan zaailingen. Onder deskundige ecologische begeleiding verzamelen wij deze op plekken waar er teveel zijn, en geven deze elders een tweede kans. Door het verplanten van bomen en struiken creëren we nieuwe natuur!

Iedereen kan meedoen

De meeste van deze bomen en struiken zullen het Nederlandse platteland gaan opfleuren in de vorm van heggen en hagen rondom boerenakkers en erven. Maar iedereen kan

aanspraak maken op gratis plantgoed – van burger tot school tot bedrijf tot gemeente. En iedereen kan helpen met verplanten.

De natuur produceert ieder jaar een overdaad aan zaailingen.

DE VERPLANTMETHODE

De natuur produceert een overdaad aan bomen en struiken

De natuur produceert ieder jaar een overdaad aan jonge bomen en struiken. Iedere eik, beuk, meidoorn, wilg etc. produceert jaarlijks duizenden zaailingen. Deze hebben een belangrijke functie: ze worden gegeten door wilde dieren en insecten, sommigen overleven en zijn de nieuwe generatie bomen en struiken. Maar de meesten halen het niet. Ze sterven af en vergaan en dragen op die manier bij aan de biotoop, of ze worden verwijderd en versnipperd als onderdeel van regulier natuurbeheer.

Op heel veel plekken is het mogelijk om een groot deel van deze jonge aanwas te oogsten om ze elders een kans te geven om op te groeien. Heel veel van deze zaailingen worden nu al verwijderd door mensen om open plekken te creëren, omdat er te veel van een bepaalde soort zijn of om ruimte te maken voor bodemplanten. Meestal gebeurt dit machinaal door een terreinbeheerder die per uur betaald

worden. Meer Bomen Nu doet dit graag anders: met vrijwilligers die de planten voorzichtig behandelen, sorteren en bewaren tot ze elders kans krijgen om uit te groeien. Leuk om te doen, we laten mooier bos achter en leveren zo een bijdrage op andere plekken aan biodiversiteit en CO2 opslag.

Niet versnipperen maar verplanten

In deze zaailingen ligt dé oplossing voor het klimaat en biodiversiteit. Dat is de boodschap die Stichting MEERGroen al jaren voor het voetlicht brengt: er is genoeg! Je hoeft ze alleen maar te herkennen en de overmaat te verplanten naar een plek waar ze gewenst zijn. Zo krijgt een kastanjeboom die in het bos op een donker plekje ontkiemt, bij een boer toch de kans om uit te groeien tot volwassen boom.

Gratis, veelal inheems en ecologisch verantwoord

Met 'verplanten' als methode kunnen in het hele land bossen, heggen, hagen en bermen

worden vol geplant. Gratis, veelal inheems en ecologisch verantwoord. Het enige wat je nodig hebt, zijn kundige terreinbeheerders of ecologen die vrijwilligers kunnen aanwijzen wat de juiste planten zijn en hoe ze geoogst en geplant moeten worden. En vervolgens te zorgen dat bij het uitplanten wordt gekozen voor een diverse mix met vroegbloeiers en laatbloeiers, snelle en langzame groeiers en fruitdragende soorten zoals vlierbessen, kers, meidoorn et cetera voor maximaal profijt voor insecten en vogels.

BOMEN VERZAMELEN, BEWAREN EN PLANTEN

Zaailingen verplanten

Van november tot maart zijn de meeste planten in rust en is er geen beweging van sappen door de wortels, takken en bladeren. Dit is het moment waarop je zaailingen en stekken kunt oogsten en verplanten zonder dat ze er veel last van hebben.

De verzamelde zaailingen kun je direct doorplanten op de nieuwe locatie of tijdelijk 'inkuilen' op een bomenhub tot ze in het vroege voorjaar een definitieve plek krijgen. Dat maakt niet veel uit, de planten zijn immers in rust. Stekken kunnen de hele rustperiode worden verzameld, maar ook het beste worden geplant in maart als de sapstroom op gang komt.

Voor de actie Meer Bomen Nu organiseren we door het hele land bomenhubs en boomweggeefdagen.

*In maart 2020 gaf MEERGroen 100.000 bomen en struiken weg vanuit één verzamelplek van 1000 m². Per vak van 10*10 meter stonden 10.000 zaailingen ingekuild per soort.*

OP DE VOLGENDE PAGINA'S BESCHRIJVEN WE HET PROCES IN 4 STAPPEN:

Oogsten

Stekken

Inkuilen

Planten en nazorg

Oogsten

Let op: het is niet toegestaan om in zomaar natuurgebieden zaailingen of stekken te oogsten! Hiervoor is toestemming nodig van de terreinbeheerder. Oogsten in natuurgebieden dient daarom enkel te gebeuren met toestemming en onder toezicht van boswachter of ecooloog. Zij weten immers welke soorten en aantallen gewenst zijn op bepaalde locaties en welke juist niet. In je eigen tuin valt natuurlijk wel met toestemming te oogsten en stekken.

Ken jij een terreinbeheerder of boswachter? Vertel over de Meer Bomen Nu campagne en laat ze zich inschrijven als oogstlocatie!

Vanaf november, als de jonge boompjes en struiken hun blad kwijt zijn, is het mogelijk om zaailingen te oogsten. Sommigen kun je gewoon met de hand uit de grond trekken, anderen worden met de schep losgemaakt. Houdt zoveel mogelijk wortels intact.

Bij droog of zonnig weer is het belangrijk dat de wortels niet lang in de buitenlucht zijn waar ze uitdrogen. Hou de jonge boompjes zoveel mogelijk in de schaduw, en zorg dat ze nog diezelfde dag nog geplant worden op de nieuwe locatie, of dat ze worden ingekuild.

MEERGroen beheert 150 hectare natuurgebied en 'oogst' bomen als onderdeel van regulier natuurbeheer.

MEERGroen bewaarde in een sloot in Hoofddorp duizenden wilgentakken van vele verschillende soorten om in het voorjaar weg te geven en uit te planten (maart 2020)

Winterstekken

Sommige soorten bomen en struiken zijn heel gemakkelijk te oogsten en te vermenigvuldigen. Van die soorten kun je gewoon takken afzagen en in de grond zetten, ze gaan dan spontaan wortelen. Dat geldt bijvoorbeeld voor alle soorten wilgen en populieren. Maar ook voor de vlier, druiven en de vijg.

Bij wilgen en populieren heten de stokken 'slieten'. Takken van 1 tot 3 m lang worden 40-60 cm diep in vochtige grond gestoken. Doe dat niet in meteen in november, want dan bestaat het risico dat schimmels het hout aantasten. Als de sapstroom op gang komt in het voorjaar is dit risico stukken minder. Steek de slieten dus liefst pas in februari of maart in de grond.

Dit geldt ook voor vlier-, vijg- en druiventakken. Wij snoeien deze soorten meestal tussen half februari en half maart en knippen de takken af op circa 60 cm lengte. Vlier- en druiventakken kunnen 20-30 cm diep (een paar knopen diep) in de grond gestoken worden en lopen dan in het voorjaar uit. Vijgentakken moeten bijna geheel in de grond gestoken worden en lopen in de loop van de zomer uit, na wortelvorming. Bewaar de geoogste takken van wilg en populier tussen het snoeien en het planten met hun dikke eind in een sloot. Daar blijven ze fris en levend en zal de wortelvorming op gang komen.

Zie hier Franke van der Laan, directeur MEERGroen tussen de ingekuilde hulst, duindoorn en taxus. In een sleuf van 10 m kunnen 500-1000 zaailingen opgeslagen worden (maart 2020).

Inkuilen

Wanneer het niet mogelijk is om de jonge bomen en struiken direct uit te planten, worden ze ingekuild: gesorteerd per soort wordt de jonge aanwas in sleuven (uitgravingen) heel dicht op elkaar gezet met de wortels onder de grond. Gedurende de rustperiode van november tot maart kunnen de zaailingen zo dicht mogelijk bij elkaar gezet worden. De wortels worden bedekt met een laag van liefst losse vochtige aarde of zand. Zo drogen de wortels niet uit en blijven ze goed tot ze op hun definitieve plek geplant worden. De planten en struiken kunnen maandenlang ingekuild blijven. Is het maar voor een paar dagen, dan kan je het plantgoed ook in een bak water of sloot zetten. Of schuin in een minder diepe kuil en de wortels voor een paar dagen bedekken met vochtig zand of aarde. Maar, wat ons betreft geldt: liever zo snel mogelijk planten. Dat scheelt een hoop heen en weer gesleep met de kwetsbare zaailingen, en bovendien ook werk!

Planten

We raden aan om bij het planten van heggen, hagen, houtwallen en bermen 2 á 3 zaailingen per m² te planten en bij bos 1 per m². Zo starten we met meer biodiversiteit en CO₂ opname per vierkante meter, en sluit het bladerdak sneller om onkruid zoals distels en zuring te weren.

Bij het planten plaats je de grote bomen in het midden, dan de kleinere bomen en de struiken aan de buitenkant van de haag. Na zo'n 3 jaar heb je de keuze om de snelgroeiende bomen zoals esdoorns wat terug te snoeien of weer te verplanten en nog meer natuur te creëren. De langzamer groeiende bomen en belangrijke bessen- en bloemdragende planten geef je zo de ruimte voor maximale biodiversiteitswinst.

Voor zowel bomen als struiken geldt dat ze een goed breed en diep gat nodig hebben, ongeveer een derde dieper en breder dan de wortels. Vul het gat met vochtige losse grond en stamp niet te hard aan. Zet je de boom solitair, zorg dan dat deze de eerste twee jaar wordt ondersteund door één of twee steunpalen. Het is erg belangrijk dat de jonge aanplant genoeg water krijgt nu het voorjaar steeds droger wordt. Wees alert op uitbottende blaadjes die slap gaan hangen. Neem dan onmiddellijke actie.

Let wel: bomen en struiken die met kale wortels worden geplant, zonder kluit, hebben iets minder overlevingskans dan bomen en struiken mét kluit. Geef ze de tijd! Als ze het eerste jaar nog niet veel uitlopen, wil dat niet zeggen dat ze dat het jaar erna niet alsnog doen. De (beschadigde) wortels van de zaailingen moeten zich zo kunnen ontwikkelen dat ze verdamping van de hoeveelheid blad kunnen bijhouden. Terugsnoeien van zijtakken kan een manier zijn om bij aanhoudende droogte de wortels de kans te geven zich voldoende te ontwikkelen.

Deze zaailingen krijgen bij de Geitenhof een nieuwe kans. In de komende jaren ontstaat hier een diverse haag, goed voor de biodiversiteit, CO₂-opslag en schaduw voor de geiten (maart 2020)

Belangrijk advies: ga je in de winter een berm, heg, haag of bos(je) aanplanten, doe de groundbewerking dan alvast in het najaar en zaai in met inheems bloemen- en kruidenmengsel. Zo voorkom je de ongewenste ontwikkeling van planten zoals distels en zuring, geef je de bomen meer overlevingskans, je levert al in het voorjaar een enorme bijdrage aan de biodiversiteit en het ziet er meteen prachtig uit.

OVERZICHT BOMEN EN STRUIKEN

Makkelijk en in veelvoud te vinden soorten:

Amerikaanse eik
Beuk
Boswilg
Douglas spar
Es
Georde Wilg
Gewone esdoorn
Goudwilg
Grauwe abeel
Grove den
Katwilg
Vlinderstruik

Soms voorkomende soorten:

Duindoorn
Egelantier
Framboos
Gele kornoelje
Haagbeuk
Hazelaar
Hollanse iep
Hollandse linde
Hondsroos
Kardinaalsmuts
Kruisbes
Laurierwilg
Meidoorn
Rode kornoelje kastanje
Rode Ribes
Sleedoorn
Taxus

Minder voorkomende soorten:

Bosroos
Hop
Japanse rode koernoelje
Josta bes
Kamperfoelie
Laurierkers
Pracht framboos
Sneeuwbes
Walnoot
Zoete kers
Zure kers

Klik [HIER](#) hier voor het complete overzicht met alle informatie over de bomen en struiken.

DOE MEE

Een rol voor iedereen

Voor een miljoen bomen zijn vele handen nodig! Burgers, boeren, natuurbeheerders, scholen, bedrijven, gemeenten en andere overheidsinstanties; iedereen kan helpen:

- Help met [bomen verzamelen of planten](#)
- Help [als ecooloog](#) mee een oogstdag te begeleiden
- Meld een [plantlocatie](#)
- Meld een [oogstlocatie](#)
- Vergroen je bedrijventerrein en kom verplanten met collega's, mail naar info@meerbomen.nu
- Organiseer een [bomenhub](#)
- [Doneer](#)

Bomenplanner

Vanaf dit seizoen krijgt elke boswachter, oogstlocatie, bomenhub, vrijwilliger, plantlocatie en oogstbegeleider zijn/haar eigen profiel in de vernieuwde database, de Bomenplanner. Hiermee kunnen hubs, plantlocaties en oogstbegeleiders events aanmaken zoals oogst-, plant- of doneer-een-zaailing-dagen, waar vrijwilligers zich op kunnen inschrijven. Ook kan onderling worden gecommuniceerd zodat plantlocaties hun bomen en struiken direct na een plantlocatie kunnen ophalen, kan een hub vrijwilligers regelen om bomen te laten bezorgen

en kunnen boswachters direct met de vrijwilligers communiceren over spades, vervoer en kruiwagens.

Hierdoor kan de campagne een enorme vlucht krijgen, en kunnen vrijwilligersgroepen van bijvoorbeeld de Landschappen, Staatsbosbeheer en IVN Natuureducatie aanhaken en zorgen dat elke boom die gerooid wordt een tweede kans krijgt bij een boer, voedselbos of in een achtertuin. Uiteindelijk is het doel dat de verplantmethode wordt geïntegreerd in groenbeheer bij alle terreinbeherende organisaties en dat jaarlijks miljoenen bomen op deze manier een tweede kans krijgen. Via deze link (<https://bomenplanner.meerbomen.nu/login>) kan je direct een account aanmaken in de Bomenplanner!

Meer weten? Kijk op www.meerbomen.nu.

VOLG ONS

#verplanteenboom

